

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt OPVK: Trénink lektorů zaměřených na práci se starší střední generací
CZ.1.07/3.2.05/02.0038

Slovník moderních pojmů

Mgr. Barbora Procházková a kol.

adware [atvér i atver] (z angl. advertising-supported software = reklamou podporovaný software) – program znepříjemňující práci s počítačem a na internetu určitou reklamní aplikací, která automaticky zobrazuje reklamy (prostřednictvím vyskakovacích oken, bannerů). Reklamní funkce adware softwaru jsou často navrženy tak, aby poznaly, na kterých internetových stránkách se uživatel pohybuje a aby mu díky tomu byly schopné nabídnout reklamy, které by ho mohly zajímat. Cílem adware je zisk pro jeho tvůrce. Bývá součástí programů, které jsou freeware (tj. bezplatně distribuovány). Programy obsahující adware na rozdíl od spyware neshromažďují tajně informace a neodesílají je přes internet bez souhlasu uživatele.

Android – operační systém založený na jádru Linux, určený hlavně pro mobilní zařízení (smartphony, tablety, navigace ap.).

backup [bekap] (též **záloha, záložní kopie**) – kopie důležitých dat uložená na jiném datovém nosiči (nebo místě), než je harddisk počítače. Jako zálohovací zařízení může sloužit externí disk, paměťová karta, flash disk, CD, DVD ap.

Bílá kniha – strategický dokument Evropské komise, který obsahuje návrhy na činnost Společenství ve vymezené oblasti vždy pro určité období (např. Bílá kniha obchodu – 1999, Bílá kniha o sportu – 2007, Bílá kniha – Přizpůsobení se změně klimatu: směřování k evropskému akčnímu rámci – 2009 aj.). Po schválení Evropskou radou se z něj může stát akční program Evropské unie pro danou oblast. Bílá kniha má pro členské státy EU pouze doporučující povahu, je nezávazným dokumentem.

bilanční diagnostika – poradenský proces akreditovaný MPSV ČR, při kterém se speciální poradci (psychologové) snaží poznat osobnostní předpoklady jednotlivců (uchazečů o práci, lidí zvažujících kariérní změnu), zjistit nejvhodnější využití jejich schopností, dovedností, zájmů a motivace a vytvořit tak strategii pro optimální uplatnění na trhu práce.

blackout [blekaut] – plošný výpadek elektrického proudu, který přeruší zásobování rozsáhlého území elektrickou energií. Mezi jeho hlavní příčiny patří extrémní spotřeba energie, chyby v koordinaci při propojení národních energetických soustav, technický stav energetické sítě aj.

blog – **1.** webová stránka obsahující příspěvky většinou jednoho editora (blogera) a sloužící k osobní prezentaci. K jednotlivým příspěvkům mohou uživatelé blogu přidávat své komentáře, čímž se utváří určitá čtenářská komunita. Příspěvky bývají označeny datem a časem vzniku a jsou zpravidla seřazeny v opačném chronologickém pořadí (od nejnovějšího po nejstarší), je možné je rovněž řadit do kategorií podle tématu, doplnit fotografiemi, obrázky, videi, odkazy na jiné internetové stránky ap. Výraz vznikl z anglického „weblog“ (webový zápisník, internetový deník). **2.** webová aplikace, systém spravující obsah této stránky.

bloger, blogger – tvůrce blogu.

Bluetooth [blútút i blútut] – technologie bezdrátové komunikace umožňující propojovat dvě a více elektronických zařízení, jako například mobilní telefon, PDA (malý kapesní počítač), osobní počítač nebo bezdrátová sluchátka. V roce 1994 ji vytvořila firma Ericsson.

branding [brendynk] (z angl. brand = obchodní značka) – (v oblasti marketingu a reklamy) **1.** budování, posilování, propagace obchodní značky prostřednictvím velmi přesného cílení na potenciálního zákazníka; představuje soubor všech úkonů vedoucích k vybudování úspěšné obchodní značky (brandu), tj. název značky, logo, slogan, komunikace se zákazníky, tzv. vyprávění příběhu (definice toho, co by si měli zákazníci ve spojení se značkou představit), tvorba cen nabízeného zboží, služeb atd. **2.** opatrování reklamních předmětů znakem, logem obchodní značky; brandování.

brainstorming [brejnstórmink] (americký termín, doslova: bouření mozků, volněji: burza nápadů) – metoda hledání řešení skupinovou diskusí na dané téma, sloužící ke stimulaci skupinové kreativity a k týmovému řešení problému. Diskuse je do určité míry řízena, nahrávána, analyzována. První fáze staví na spontánním produkovaní nápadů, inspirujících myšlenek, netradičních návrhů řešení, přičemž je zakázáno nápady hodnotit, kritizovat nebo omezovat. Ve druhé fázi se nápady seskupují, modifikují, dopracovávají s cílem nalézt co nejlepší řešení. Nejčastěji se využívá v managementu, v podnikání, při výuce, v prognostice aj.

brainwashing [brejnvušink] (americký termín, doslova: vymývání, propírání mozků) – systém nátlakových psychologických prostředků a metod směřujících k ovlivňování jednoho nebo více lidí a majících za cíl zlomení jejich názorové a hodnotové orientace. Nejčastější důvody této snahy jsou politické, náboženské nebo finanční. Podobné techniky ovlivňování jsou v některých zemích a dobách používány i při policejním a soudním vyšetřování, psychiatrické léčbě, výchovném působení zejména na děti nebo na odsouzené.

browser [brauzr] (též **webový prohlížeč**) – počítačový program sloužící k prohlížení World Wide Webu (systému vzájemně propojených dokumentů, které jsou přístupné s pomocí sítě

Internet, zkr. WWW) a umožňující komunikaci s HTTP serverem a zpracování přijatého kódu (HTML, XHTML, XML ap.), který zformátuje a zobrazí příslušnou webovou stránku.

centrum excellence – jasně tematicky vyprofilované pracoviště výzkumu a vývoje (např. ústav vysoké školy, výzkumný ústav ap.), které je aktivní ve výzkumné činnosti (často mezioborové povahy) a programově propojuje výzkum a vývoj, vzdělávání (zejména studentů doktorských studijních programů a mladých vědeckých pracovníků) a inovační činnost. Formou dlouhodobých strategických partnerství spolupracuje s předními zahraničními pracovišti výzkumu a vývoje, jakož i se subjekty z aplikační sféry (zejména s malými a středními podniky) a s význačnými pracovišti v daném oboru na národní úrovni.

copywriter [kopirajtr] (z angl. copy = text inzerátu nebo reklamy a writer = pisatel, textař) – (reklamní) textař a kreativec mající za úkol psát čtivě, poutavě a přesvědčivě především reklamní a marketingové texty. Pro copywritera je důležité znát cílového zákazníka, vžít se do jeho potřeb a psát o tom, co ho zajímá, nebo co aktuálně hledá.

datová schránka – **1.** (podle českého právního řádu od roku 2009) elektronické úložiště speciálního typu zřízené podle příslušného zákona č. 300/2008 Sb., určené k doručování elektronických dokumentů mezi orgány veřejné moci a fyzickými a právníckými osobami (od 1. ledna 2010 fyzické i právnícké osoby mezi sebou). Orgány veřejné moci jsou povinny posílat dokumenty adresátům přednostně do datové schránky, mají-li ji zřízenu, a vzhledem k právní fikci doručení tak mají subjekty, jimž schránka byla zřízena, de facto povinnost si z ní dokumenty vyzvedávat. **2.** (v obecném významu původně) jakékoliv úložiště dat, zpravidla v elektronické podobě (např. e-mailová schránka).

datová zpráva – (pro účely zákona o elektronickém podpisu) elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na záznamových médiích, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou.

desktop (též **desktopový počítač**, z angl. desktop computer = počítač na stole) – **1.** klasický stolní počítač, který lze přestavovat a vylepšovat (upgradovat). **2.** způsob umístění počítačové skříně (computer case) tak, že skříň leží horizontálně a monitor počítače leží na ní.

developer – investor (osoba nebo společnost) zabývající se investováním do výstavby nemovitostí (obytné domy, kancelářské a průmyslové budovy) určených na prodej nebo pronájem a dohlížející na realitní projekt od fáze projektování až do ukončení stavebního záměru.

dialer [dajler] – škodlivý kód skrývající se ve webových stránkách a měnící způsob vytáčeného připojení k internetu prostřednictvím modemu tím, že přesměruje vytáčení čísla pro internetové připojení na linky s vysokými sazbami. Tato forma malwaru však s rozšířením trvalého, vysokorychlostního internetového připojení (ADSL, Wi-Fi) ustupuje.

EDGE (z angl. Enhanced Data rates for GSM Evolution = zvýšení přenosových rychlostí pro globální využití) – technologie vysokorychlostního připojení u mobilních telefonů, pomocí něhož lze sledovat video na internetu, stahovat větší soubory či surfovat po internetu.

Technologie je také schopna přepínat v případě nutnosti (přejde-li uživatel do oblasti, kde EDGE není k dispozici) na GPRS. Technologie EDGE bývá někdy označována jako technologie 2,75. generace, což znamená, že je rychlejší než GPRS.

e-learning [ílernynk] (z angl. electronic learning = elektronická výuka, česky též **e-výuka, e-vzdělávání**) – vzdělávací proces využívající výpočetní techniky a internetu k tvorbě kurzů, k distribuci studijního obsahu (prezentace, texty s odkazy, animované sekvence, video snímky, sdílené pracovní plochy, testy ap.), ke komunikaci mezi studenty a lektory i k samotnému řízení studia.

emotikon (též **smajlík**, z angl. emoticon, výraz vzniklý ze slov emotion = emoce a icon = ikona) – zkratka vytvořená pomocí znaků na počítačové klávesnici, vyjadřující náladu pisatele nebo okolnosti popisované skutečnosti; používá se v neformální elektronické komunikaci (v soukromých e-mailech, SMS zprávách, na chatu, v internetových diskusích ap.).

energetická třída spotřebiče – označení určující množství spotřebovávané elektrické energie spotřebičem používaným na území Evropské unie. Energetické třídy jsou definovány směrnicemi EU a jednotlivé členské země je zabudovávají do svých legislativ. Výrobci jsou pak povinni uvádět na spotřebičích (v podobě energetického štítku), do jaké energetické třídy patří. S rozvojem elektrických spotřebičů se zavádí nové energetické třídy (v současné době je nejúspornější třídou A+++; nejhorší G); nižší třídy (tj. s vyšší spotřebou energií) se zakazují prodávat.

environmentalismus (z angl. environment = (životní) prostředí) – myšlenkový směr, jehož hlavním tématem je vztah lidstva k životnímu prostředí. Usiluje o změnu politických a ekonomických mechanismů a společenských návyků, které životní prostředí poškozují; nabádá k morální zodpovědnosti za životní prostředí, k neznečišťování krajiny, k šetření přírodními zdroji a k jejich uchránění i pro budoucí generace. Jeho počátky se kládou do 60. let 20. století, kdy vědci a publicisté začali poukazovat na hrozící populační explozi.

environmentalistika – vědní obor zabývající se vztahy mezi přírodou a společností. Využívá poznatků různých vědních oborů (ekologie, geografie, chemie, fyziky, ekonomie aj.) a zkoumá vzájemné působení člověka a ekosystémů, zabývá se tedy i prevencí znečišťování životního prostředí, nápravou vzniklých škod a nežádoucích zásahů. Zahrnuje také ochranu přírody, monitoring složek životního prostředí, využívání přírodních zdrojů, nakládání s energiemi, péči o zdraví lidské populace ap.

Facebook [fejsbuk] – sociální síť, která registrovanému uživateli umožňuje komunikaci s přáteli, spolupracovníky, spolužáky a lidmi z okolí. Po registraci v systému a odsouhlasení licence používání má uživatel možnost vyplnit svůj detailní profil a může se připojovat k různým skupinám uživatelů a získávat tak nové kontakty. Pokud např. jiný uživatel souhlasí s tím, aby byl váš „přítel“, můžete vidět také jeho profil. Systém umožňuje komunikaci mezi uživateli pomocí zpráv, videohovorů, diskusních fór nebo formou diskusí na uživatelských profilech (osobních, firemních nebo skupinových). Jednotliví uživatelé mohou sdílet multimediální data (fotografie, videa), posílat si mezi sebou virtuální dárky v podobě vektorových obrázků; funguje zde rovněž služba „bazar“ (marketplace), sloužící ke vkládání inzerátů týkajících se výměny a prodeje různých věcí ap.

facebookař [fejsbukař] – uživatel zaregistrovaný na sociální síti Facebook a využívající jejích služeb.

facebookování – komunikování prostřednictvím sociální sítě Facebook.

feedback [fídbek] (angl., česky zpětná vazba, odezva) – **1.** (z pohledu uživatele internetu) různá oznámení a hlášení; (z hlediska tvůrce, majitele webu) kontaktní formuláře, ankety, knihy návštěv, diskuse. **2.** (v personalistice) objektivní nástroj určený ke zjištění silných i slabých stránek jednotlivců v pracovním kolektivu; metoda spočívající v tom, že měřené osobě je přidělena kontrolní skupina lidí (nadřízených, podřízených a kolegů), všechny zúčastněné osoby vyplní stejný dotazník, zaměřený na schopnosti a dovednosti sledované osoby. Sebehodnocení měřené osoby se poté porovná s tím, jak ji vnímá její okolí.

finanční gramotnost – soubor znalostí a dovedností, které modernímu člověku umožňují porozumět financím a správně s nimi zacházet v různých životních situacích. Patří sem např. znalost základních produktů a operací s penězi (platby platební kartou, složenkou, internetové bankovníctví), plánování a správa rodinného rozpočtu (schopnost určit priority výdajů při omezeném rozpočtu, plánovat výdaje, spořit), znalost rizik u různých typů produktů (zejména úvěrů) a orientace v širších finančních souvislostech (např. znalost spotřebitelských práv a povinností, trestné činy spojené se světem financí, úvěrové podvody; vědomí toho, že člověk má vždy možnost volby, jak naložit s penězi aj.).

firewall [fajrvól i fajrvol] (též **bezpečnostní brána**) – síťové zařízení (software počítače) sloužící k řízení a zabezpečování síťového provozu mezi sítěmi (domácí síť a internetem), přičemž propouští data podle předem určených pravidel a brání tak před neoprávněnými průniky do sítě a odesílání dat ze sítě bez vědomí uživatele.

flash disk [flešdisk] (hovor. flashka, fleška) – paměťové zařízení, nejčastěji používané k zálohování osobních dat (dokumentů, hudby, videa aj.). Většinou má podobu klíčenky a je vybaveno pamětí typu flash, která umožňuje uchování dat i při odpojení napájení. Data se do flash disku nahrávají přes sběrnici USB, základem je tedy klasický USB konektor a malá destička s integrovaným obvodem. Komerčně se začal vyrábět v roce 2000.

frikulín (složenina z angl. slov free, cool a in) – (v jazyce náctiletých) slangové označení pro člověka, jehož životní styl se dá vyjádřit anglickými výrazy free, cool, in (tj. být free = být v pohodě; být cool = být úžasný, skvělý, senzační, vědět, kde to žije; být in = mít přehled, být ve shodě s módními trendy).

3G – mobilní síť 3. generace umožňující vysokorychlostní přenos dat a nové multimediální funkce: např. videopřenosy v televizní kvalitě s možností vidět volajícího, sledování TV a rozhlasu, interaktivní hry on-line s dalšími spoluhráči, download nových verzí, velmi rychlý internet atd.

globalizace – proces, v jehož důsledku se jednotlivé části světa bez ohledu na geografickou vzdálenost přibližují zejména prostřednictvím rychlejší dopravy, ale také rozvojem internetové sítě. Hranice států jsou stále méně významné, neboť se vytváří vzájemná

závislost na celosvětové výrobě, službách, trzích ap. Po ekonomické stránce je globalizace charakterizována šířením tržní ekonomiky i do oblastí, které od ní původně byly izolovány, a růstem obřích nadnárodních společností, působících po celé planetě a často získávajících větší moc, než mají jednotlivé státy. K projevům globalizace patří i šíření multikulturalismu v zemích Evropy a Severní Ameriky, jejichž život ovlivňují příslušníci afrických či asijských menšin. V důsledku postupující globalizace světa se urychluje vědeckotechnický rozvoj, ale také narušení životního prostředí.

Google [gúgl] (přesmyčka ze slova googol, označující obrovské číslo 10^{100} , zavedl jej americký matematik Edward Kasner) – největší fulltextový vyhledávač stejnojmenné americké společnosti sídlící v Kalifornii, schopný vyhledávat webové stránky na internetu. Výsledky vyhledávání z Googlu jsou velmi relevantní, kvalitní a téměř vždy takové, jaké si uživatel přeje dostat. Google prohledává text stránky, titulky i adresu a hledá v nich požadované slovo. Každá stránka má tzv. Page Rank, číslo vyjadřující důležitost stránky, čím je stránka starší, tím je obecně lépe nalezitelná.

GPRS (z angl. General Packet Radio Service = rádiový přenos datových paketů) – mobilní datová síť umožňující tzv. paketový přenos dat (datových balíčků) a připojení k internetu (případně jiným sítím) pro uživatele GSM mobilních telefonů. Pro technologii GPRS se používá také označení síť 2,5. generace (2,5G).

GPS (z angl. global positioning system = globální polohový systém) – vojenský globální družicový dálkoměrný systém (provozovaný Ministerstvem obrany Spojených států amerických), schopný poskytovat 24 hodin denně signál a určit tak pomocí GPS přijímačů polohu a přesný čas kdekoliv na Zemi nebo nad Zemí s přesností do deseti metrů. Část služeb tohoto systému s omezenou přesností je volně k dispozici i civilním uživatelům. V současné době se tento systém využívá v mnoha oborech lidské činnosti (geodézie, archeologie, kosmické lety, letectví), v pozemní dopravě např. jako součást navigačních přístrojů, zajišťujících pohodlný způsob navigace po zvolené trase. GPS přijímač instalovaný např. na jízdním kole nebo v autě umožňuje snadné určení vlastní polohy, rychlosti, směru jízdy, vzdálenosti a přibližného času pro dosažení cíle. Před započítím cesty je trasa do přístroje naprogramována a pomocí zobrazení šipky na displeji přístroj uživatele dovede až k cílovému místu.

grant (angl., česky příspěvek, dotace) – **1.** finanční prostředky udělené na podporu realizace např. vědeckého, uměleckého nebo veřejně prospěšného úkolu, které se obvykle získávají ve veřejné soutěži na základě předloženého projektu. **2.** projekt, který získal grantovou podporu.

GSM (z fr. Groupe Spécial Mobile, angl. zkr. Global System for Mobile Communications – globální systém pro mobilní komunikaci) – globální technologie datových služeb pro mobilní telefony, využívající koncept tzv. buňkové sítě, kdy se každý telefon připojuje do sítě prostřednictvím nejbližší buňky (vysílače), což uživateli zaručuje v daném místě nejsilnější možný signál. Síť GSM spadá do kategorie tzv. mobilních sítí 2. generace.

hacker [hekr] (z angl. hack = zásek) – **1.** počítačový specialista (tzv. guru), programátor s detailními znalostmi fungování programového systému, programování, počítačových

programů a sítí, který je dokáže výborně používat, ale především si je upravit podle svých potřeb. **2.** (hanlivě) vykonavatel nelegálních činností v kybernetickém světě, narušitel počítačových sítí, který svých odborných znalostí zneužívá k získání zdrojového kódu programů, k odhalení slabín informačního systému a k zpřístupnění příslušných informací.

handout [hendaut] (z angl. to hand out = předat, rozdat komu co) – tištěný materiál (shrnutí sdělení) rozdáváný posluchačům v rámci prezentace, napomáhající ke zvýšení její efektivity.

handsfree [hendsfrí] (angl., česky „volné ruce“) – zařízení umožňující telefonovat mobilním telefonem takovým způsobem, aby měl telefonující volné ruce a mohl se tak věnovat jiným činnostem (nejčastěji řízení automobilu – mobilní telefon se zasune do plastového držáku a v případě volání se hovor přepne např. do reproduktorů autorádia; při dalších činnostech, kdy je držení telefonu přítěží, může mít handsfree podobu sluchátka s mikrofonem, které komunikuje s mobilem pomocí technologie Bluetooth).

headhunter [hedhantr] (též **lovec mozků, lovec hlav**) – specializovaný personalista, který metodou přímého oslovení vyhledává pracovníky (profesionály) na vrcholové pozice (pro vyšší a top management) v organizacích veřejného i soukromého sektoru, a to podle přesně definovaných potřeb klienta.

headhunting [hedhantynk] (též **lovení mozků, lovení hlav**) – vyhledávání pracovníků na vrcholové pozice v organizacích veřejného i soukromého sektoru cestou přímého oslovení potenciálního kandidáta. Této činnosti se věnují zpravidla specializované agentury, které lze zařadit do širšího segmentu personálních agentur.

herní konzole – elektronické zařízení fungující na principu počítače, které je primárně určeno pro hraní počítačových her; u novějších typů si uživatel může například pustit DVD anebo se připojit k internetu. Jako výstupní zařízení většinou slouží televize nebo počítačový monitor.

hoax [houks] (angl., česky podvod, též **řetězový e-mail**) – poplašná a podvodná e-mailová zpráva, která uživatele varuje před nebezpečným virem, prosí o pomoc, snaží se ho pobavit ap., většinou obsahuje výzvu k rozeslání mezi přátele, resp. na co největší počet adres. Pokud tak uživatel učiní, běžně ponechá adresy všech příjemců ve zprávě, kde si je mohou všichni přečíst. Tím se šíří obrovský seznam e-mailových adres mezi předem neurčité množství cizích lidí a zvyšuje se potenciál pro šíření spamu a počítačových virů.

homepage [houmpejdž] (zkr. HP) – úvodní stránka webu (hlavní vstupní místo do webové prezentace), sloužící pro potenciálního návštěvníka jako rozcestník, který mu má naznačit, co může na daném webu nalézt, a zároveň ho upozornit na nejdůležitější části prezentace. Pokud jsou zde umístěny výrazné grafické prvky s odkazem, umožní to zvyšovat návštěvnost vybraných stránek a návštěvníky k nim cíleně směřovat.

chat [čet] (angl., česky klábosení, přátelský rozhovor) – **1.** komunikace (diskuse, beseda) dvou nebo více lidí prostřednictvím komunikační sítě, která se uskutečňuje v reálném čase buď formou psaného textu, nebo přímo formou rozhovoru s druhým účastníkem, účastníky (hlasový chat, videochat). **2.** webová stránka k tomuto účelu vyhrazená (forum chatu).

ICQ [aj-sí-kjú] (zkr. pro angl. I Seek You [áj sík jú], doslova: já tě hledám) – softwarová aplikace umožňující uživateli komunikaci s ostatními kontakty na internetu (ve službách Facebook, Google Talk, ICQ aj.) nebo se všemi kontakty v adresáři svého mobilního telefonu. Každý uživatel zde má svůj profil s aktuálními informacemi a obrázky, které je možno sdílet s přáteli. Funkce tohoto komunikačního programu zahrnují např. posílání textových zpráv, odesílání SMS zpráv, hlasové volání, videokonverzace, odesílání souborů, online hry pro více hráčů a skupinové chatování.

(interaktivní tabule) SMART board [bórd] – velká zobrazovací plocha reagující na dotyk, propojená s počítačem vybaveným příslušným softwarem. Obraz z počítače je pomocí datového projektoru přenášen na tabuli a tak lze jednoduše pouhým dotykem na povrchu tabule ovládat počítačové aplikace, psát poznámky či kreslit (buď přímo prstem, nebo popisovačem).

(internetová) doména (též doménové jméno) – jednoznačné jméno (identifikátor) počítače a počítačové sítě připojené k internetu. Toto jméno bývá tvořeno několika částmi, které jsou navzájem odděleny tečkami a dohromady vytváří webovou adresu (např. www.google.com). Adresa webové stránky je tedy složena z několika domén: doména 3. řádu (často www nebo jméno počítače), doména 2. řádu (google, seznam aj.) a doména 1. řádu, tzv. generická doména, vyjadřující příslušnost k zemi (cz) nebo všeobecné zaměření (com, org aj.). Pro tvorbu názvů doménových jmen se používá písmen a čísel bez diakritiky.

(internetový) portál – (v oblasti informačních technologií) webová aplikace, obsahující uspořádané odkazy na jiné webové stránky a zpravidla též četné doplňkové služby (bezplatný e-mail, osobní webové stránky, zpravodajství ap.). Svému uživateli poskytuje na jednom místě rychlý přístup k informacím z různých zdrojů. Rozlišují se portály obecné (nezaměřené, žijící z reklamy, např. Seznam, Centrum, Atlas, Yahoo) a oborové (zvané též vortály), které umožňují velmi dobré cílení na potenciální uživatele, protože jsou úzce specializované, např. na nákup zboží, nemovitostí nebo na vyhledávání nabídek práce ap., bývají často podporované firmami.

iPad [ajped] – multimediální počítač typu tablet společnosti Apple. Používá mobilní operační systém iOS a lze ho použít pro práci s různými multimediálními formáty včetně textových dokumentů, novin, časopisů, knih, učebnic, tabulek, fotografií, hudby, videí a videoher. Zvládá také provozovat stávající aplikace pro iPhone a iPod Touch.

iPhone [ajfoun] – mobilní telefon společnosti Apple spojující v sobě funkce mobilního telefonu s digitálním fotoaparátem, multimediálního přehrávače (tzv. iPodu) a zařízení pro mobilní komunikaci na internetu. Ovládá se pomocí velkého dotykového displeje s virtuální klávesnicí.

iPod – multimediální přehrávač (MP3 přehrávač) společnosti Apple sloužící pro přehrávání hudby a videa, ukládání digitálních fotografií, stahování her ap. Má uživatelsky přátelské rozhraní ovládané buď pomocí dotykového kolečka (tzv. click wheel), nebo pomocí velkého dotykového displeje (u modelů iPod Touch a iPod Nano). Jeho obsah je spravován programem iTunes.

job-sharing [džopšérink] (též **sdílené pracovní místo**) – pracovní forma spočívající v práci dvou či více zaměstnanců na jednom pracovním místě, přičemž tito pracovníci sdílejí i náplň práce připadající na jedno takové pracovní místo. Poměrně, podle odpracované doby, jim přísluší i mzda nebo plat a nárok na dovolenou. Právně se neliší od práce na částečný pracovní úvazek.

joystick [džojstyk] (též **pákový ovladač**) – vstupní zařízení sestávající z tyčky upevněné kolmo do vodorovné podložky, jejíž vychýlení vyvolá pohyb objektu na obrazovce. Používá se k interakci s počítačem zejména při hraní počítačových her a videoher, v praxi se uplatňuje při ovládání průmyslových strojů (jeřábů, robotů, letadel a raket).

Kohezní fond (též **Fond soudržnosti**) – v roce 1993 ustanoven jako zvláštní fond solidarity na pomoc čtyřem nejméně rozvinutým státům EU (Řecku, Portugalsku, Irsku a Španělsku). Na rozdíl od strukturálních fondů je tato pomoc určena na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Jsou z něj podporovány investiční projekty se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu, ochranu životního prostředí, nově pak na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Nutné podmínky pro přidělení finančních prostředků jsou, že stát musí mít hrubý národní příjem (HNP) na obyvatele nižší než 90 % průměru EU a v minulosti se zavázal k hospodářské a měnové konvergenci.

komplementarita (též **doplňkovost**, z lat. complementum = doplněk) – **1.** (obecně) dvojice postojů, pohledů nebo pojmů, které se navzájem podmiňují a doplňují, ale zároveň též vylučují. **2.** (v terminologii EU) princip, při němž operace Evropské unie v rámci pomoci poskytované členskými státům prostřednictvím strukturálních fondů mají komplementární (doplňkový) charakter, tzn. že mají doplňovat odpovídající národní politiky.

komprimace dat (též **komprese, (za)zipování, zabalení dat**) – zpracování počítačových dat (pomocí počítačového programu) s cílem zmenšení jejich objemu při současném zachování informací v datech obsažených. Obecně se jedná o snahu zmenšit velikost datových souborů, což je výhodné např. pro jejich archivaci nebo při přenosu přes síť s omezenou rychlostí (snížení doby nutné pro přenos). Komprese může být nutná při omezené datové propustnosti, např. mobilní telefon komprimuje hovor pro přenos GSM sítí.

komunitární programy – programy sloužící jako nástroj Evropské unie k podpoře vzdělávání v členských zemích. Patří sem např. programy Sokrates (podporující zvyšování kvality vzdělávání prostřednictvím podpory spolupráce mezi členskými zeměmi), Leonardo da Vinci (podporující zvyšování kvality a inovace v odborném vzdělávání a přípravě) nebo Erasmus Mundus (podporující spolupráci a mobilitu v oblasti vysokého školství).

koncepce (trvale) udržitelného rozvoje – alternativní model rozvoje lidské společnosti oproti dominující industriální ekonomice, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí dalším generacím v co nejméně pozměněné podobě.

konzumerizace – proces zavedení hardware a informačních technologií z oblasti spotřebitelského trhu (pro domácí využití) do podnikového prostředí (do komerčních a

státních organizací), tzn. že zaměstnanci pro přístup k datům ve firemních sítích používají soukromá mobilní zařízení (tablety, iPady, smartphony aj.). Dochází tak sice ke zvýšení produktivity, obchodní agility a spokojenosti zákazníků i zaměstnanců, na druhé straně tento trend představuje problém z hlediska IT bezpečnosti.

koučink (též **koučování**, z angl. coaching = soustavná příprava) – strukturovaný proces určený vztahem mezi koučem a jeho klientem (jednotlivcem nebo skupinou), jehož záměrem je nalezení a jasné vymezení cíle, kterého chce klient dosáhnout, s následným vyhledáváním vhodné cesty k němu, jež mu pomůže dosáhnout úspěchu v pracovních záležitostech (profesní koučování) nebo v soukromém životě (osobní koučování).

kyberšikana – speciální druh šikany realizovaný formou zasílání obtěžujících, urážejících či útočných e-mailů a SMS zpráv, výhrůžnými telefonáty nebo obtěžováním přes chat, vytvářením stránek a blogů dehonestujících oběť šikany, posíláním zesměšňujících obrázků, fotografií a video nahrávek spolužákům online atd. Agresor si může oběť vybírat náhodně a pouze v kyberprostoru, může ji kontaktovat, kdykoli se mu zachce. Vyšší riziko hrozí dětem, které jsou na svých mobilech a počítačích závislé. Většina obětí kyberšikany se nikdy nedozví, kdo je šikanoval; přezdívka, anonymní telefonní číslo, e-mailová adresa dávají totiž agresorovi dostatečnou možnost zůstat skrytý. Díky tomu může svoji agresi stupňovat a dovolit si to, co by si v osobním kontaktu nedovolil.

laptop (z angl. laptop computer = počítač na klín) – středně těžký přenosný počítač (do 6 kg) s integrovanou základní jednotkou, LCD monitorem a klávesnicí. Toto starší označení pro obdobu notebooku bylo zavedeno v roce 1983.

leadership [lídršip] (též **vedení lidí, vůdcovství**, z angl. leader = vůdce, vedoucí pracovník a ship, odvozené ze slova relationship = vzájemný vztah) – manažerský styl vedení jednotlivých podřízených, týmů i celých organizací, který klade důraz na schopnost vedoucího pracovníka stimulovat svůj tým ke splnění úkolů prostřednictvím určování směru, vytváření vizí, motivování a ponechání poměrně značné volnosti v rozhodování jednotlivcům.

LED (z angl. light-emitting diode = dioda emitující světlo, světlo vyzařující dioda) – elektronická polovodičová součástka obsahující přechod P-N (oblast na rozhraní příměsového polovodiče typu P a N). Prochází-li přechodem polovodiče elektrický proud v propustném směru, přechod vyzařuje (emituje) nekoherentní světlo s úzkým spektrem. Díky použitým materiálům může vyzařovat i jiné druhy záření než jen viditelné spektrum světla. LED diody jsou vyráběny s pásmy vyzařování od ultrafialových (UV používané například ve světelných efektech, které nahrazují konvenční UV zářivky) přes různé barvy viditelného spektra až po infračervené pásmo (např. pro osvětlení bezpečnostních kamer či dálkové ovládání). Používají se v řadě dalších aplikací, jako např. LED televize nebo LED technologie tisku. Mezi výhody LED diod patří to, že produkují více světla na watt energie než žárovka, jsou odolnější vůči nárazům, mají extrémně dlouhou životnost, jsou velice malé a neobsahují rtuť.

LinkedIn – pracovní sociální síť, na níž se setkávají profesionálové a diskutují o svých pracovních zájmech; mezi uživatele patří zejména manažeři, konzultanti a odborníci z nejrůznějších oborů a také firmy. V profilu uživatele se nachází jeho životopis obsahující

položky pracovní pozice, vzdělání, zkušenosti, dovednosti aj. Prostřednictvím kontaktů je uživatel zapojen i do kontaktů svých kontaktů, čímž vzniká provázaná síť uživatelů. LinkedIn nabízí také možnost vyhledat např. bývalé i současné kolegy, spolužáky z univerzit nebo najít nové obchodní partnery. LinkedIn je vítaným pomocníkem personalistů a headhunterů při nábore pracovníků, kteří tak mohou hledat vhodného kandidáta na pracovní pozici mezi obrovským množstvím potenciálních zaměstnanců; jednotliví uživatelé mohou být požádáni o poskytnutí reference.

lobbying (též **lobbování**, **lobbismus**; z angl. lobby = zájmová skupina) – ovlivňování veřejných činitelů (zákonodárců, vládních úředníků, zástupců médií aj.) při navrhování a přijímání zákonů, vyhlášek ap.; prosazování zájmů určitých skupin osob zejména v médiích, na veřejnosti, u orgánů státu a jeho představitelů. Takové ovlivňování může snadno přejít v korupci a zneužívání svěřené pravomoci a funkce (v politice, veřejné správě, hospodářství) k soukromému či skupinovému prospěchu.

malware [malvér] (z angl. malicious software = zákeřný software) – škodlivý software, jakýkoli nežádoucí počítačový program, který se do počítače instaluje bez vědomí uživatele a vykonává zde nežádoucí činnost za účelem poškození nebo dokonce mazání dat v něm uložených. Pod souhrnné označení malware se zahrnují počítačové viry, trojské koně, spyware a adware.

mediace (též **mediační řízení**) (též zprostředkování, z lat. mediare = být uprostřed) – způsob pokojného, mimosoudního řešení sporů za pomoci třetí, nezávislé (nestranné) osoby, tzv. mediátora, který vstupuje do sporu jako prostředník a pomáhá oběma znesvářeným stranám ve vzájemné komunikaci a nalézání přijatelného řešení sporných otázek. Výsledkem je dohoda uzavřená také písemně a urovnání vztahů.

mediátor (též zprostředkovatel) – nezávislá, třetí osoba, fungující v rámci mimosoudního urovnání sporů jako prostředník ke smírnému řešení sporných otázek. Napomáhá oběma znesvářeným stranám komunikovat a překonávat překážky při hledání řešení, které je pro obě strany přijatelné.

měkké dovednosti (angl. soft skills) – souhrn dovedností vypovídajících o tom, jak dobře se daný jedinec dokáže vypořádat nejen s lidmi a jejich způsoby chování, ale také se sebou samým. Vycházejí především z osobnostních a charakterových vlastností každého z nás. Je možné je trénovat a rozvíjet, jejich úroveň však nelze jednoznačně objektivně změřit. Patří mezi ně např. analytické myšlení, komunikativnost, kreativita, pracovitost, organizační schopnosti, sociální empatie, schopnost týmové práce, schopnost myslet podnikatelsky nebo ochota ke zvyšování kvalifikace.

MMS (z angl. Multimedia Messaging Service = služba multimedialních zpráv) – multimedialní zpráva, pomocí níž je možné posílat z mobilu na mobil, příp. z mobilu do e-mailové schránky kromě textu i obrázky, videoklipy a audiosoubory (obdobně jako e-mailem).

Myspace [majspejs] – světový komunitní server (platforma zajišťující interakci mezi větším množstvím uživatelů). Mezi jeho hlavní funkce, které mohou uživatelé využívat, patří chat, seznamka, blogy, diskusní skupiny, sdílení videí a informování o událostech na serveru

(příchozí soukromé zprávy, komentáře, žádosti o přátelství ap.). Kromě klasických profilů se zde nacházejí profily hudebníků, filmařů a herců z celého světa.

netbook [netbuk] (ze slov internet a notebook) – ultralehký (s hmotností do 1,5 kg) přenosný počítač menší než notebook, s nízkou spotřebou i výkonem a s displejem o úhlopříčce 8-12 palců, určený především pro surfování na internetu a jednodušší kancelářské práce. Termín byl poprvé použit v roce 1999.

notebook [noutbuk] (angl., česky poznámkový blok) – přenosný počítač lehčí než laptop (hmotnost do 3 kg) a s displejem o úhlopříčce 13-17 palců. Jeho komponenty jsou oproti stolnímu počítači miniaturizované a optimalizované z hlediska příkonu, fyzických rozměrů a hmotnosti. Jako vstupní zařízení se většinou používá touchpad, myš je možné připojit přes USB port. Toto označení bylo zavedeno přibližně v roce 1989.

Nyx.cz – český komunitní, diskusní server zaměřený na pokročilé uživatele internetu, kteří hledají rychlý a efektivní způsob vzájemné komunikace a výměny informací z nejrůznějších oblastí, jak interní poštou, tak v diskusích; jeho součástí je i inzerce.

offshoring [ofšórink] (též **offshore outsourcing** = outsourcing do zahraničí) – přesun některých firemních činností (např. výroby) do stejné nebo jiné firmy, sídlící v jiné zemi. Zásadní motivací je při tom úspora provozních nákladů, event. hledání nových talentů, využití výhody časového posunu či přenesení odpovědnosti a rizik.

operační program – základní strategický dokument finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast (např. zaměstnanost a sociální věci), nebo konkrétní region soudržnosti, který zpracovávají členské země EU. Jsou v něm podrobně popsány cíle a priority, kterých chce členská země v dané oblasti dosáhnout v aktuálním programovém období. Každý operační program se dělí na prioritní osy a ty se dále dělí na oblasti podpory. Jedná se o konkrétní opatření popisující přesné aktivity a činnosti, úzce zaměřené na řešení problémů daného regionu, na které lze žádat o finanční prostředky z fondů EU.

opinion maker [oupinionmejkr] (též **influencer** – manipulátor veřejným míněním) – (v oblasti marketingu a veřejného mínění) osoba (významná osobnost veřejného nebo internetového života – novinář, blogger ap.), jejíž názoru si veřejnost cení a považuje ho v dané oblasti za důležitý, která tak ovlivňuje rozhodování velkého množství lidí v nejrůznějších sférách společenského života. V dnešní době je to možné hlavně díky sociálním sítím, internetovým diskusím nebo blogům.

outsourcing [autsursink] (z angl. out = vně a source = zdroj) – postup (jakýsi druh dělby práce), kdy firma vyčlení různé podpůrné a vedlejší činnosti a svěří je smluvně jiné společnosti (subkontraktorovi), specializované na příslušnou činnost (zpravidla se jedná o činnosti, jako je úklid, údržba, doprava nebo správa počítačů, IT). Outsourcing se považuje za obchodní rozhodnutí, které má vést ke snížení nákladů a k soustředění na hlavní činnosti firmy, a to v zájmu její konkurenceschopnosti.

(počítačový) červ – specifický počítačový program, který je schopen automatického rozesílání kopií sebe sama na jiné počítače. Poté, co infikuje systém, převezme kontrolu nad

prostředky zodpovědnými za síťovou komunikaci a využívá je ke svému vlastnímu šíření. Zpravidla nese další informaci, kód, který způsobuje zneprovoznění počítače nebo jeho součástí, odstraňování souborů uložených v počítači, prohledávání počítače za účelem získání osobních dat aj. Ochranou před červy může být např. neotvírání přílohy e-mailů s neočekávaným typem přiložených souborů, nespouštění odkazů na neznámé či podezřelé stránky, nestahování sdíleného nelegálního obsahu, používání antivirového programu, firewallu a vždy nejaktuálnější verze operačního systému s instalovanými opravnými balíčky.

podnikatelský inkubátor – prostory a zázemí (budova, malá průmyslová zóna ap.) poskytované jako podpora pro začínající mladé inovační firmy, jejichž hlavním předmětem podnikání je vývoj nových výrobků, technologií, služeb a jejich uvedení na trh. Ty pak mohou za předem stanovených podmínek využívat např. zvýhodněného nájemného a služeb (školení, rekvalifikace, poradenství, marketing aj.) poskytovaných provozovatelem inkubátoru (ceny pronájmu a souvisejících služeb jsou zpravidla dotovány ze státních programů podpory malého a středního podnikání). Takto nastartované firmy už pak většinou nemají problém najít soukromého investora.

prezentér (angl. presenter) – malé bezdrátové zařízení (jedná se o bezdrátovou náhradu několika málo kláves: PageUp, PageDown a F5) do ruky, sloužící ke vzdálenému ovládní prezentace na počítači, zejména k přecházení mezi slidy (diapozitivy); často má v sobě integrované i laserové ukazovátko. K počítači se připojuje pomocí bezdrátového mikrovlnného spojení v pásmu 2,4 GHz, buď technologií Bluetooth anebo prostřednictvím vlastní proprietární technologie (pomocí vysílače, který se zasune do USB portu).

rating [rejtynk] (angl., česky hodnocení) – **1.** nezávislé hodnocení způsobilosti ekonomického subjektu (státu, banky ap.) dostát svým závazkům, udělované ratingovou agenturou. **2.** (v oblasti televize a rozhlasu) hodnocení sledovanosti, resp. popularity pořadů; míra sledovanosti vyjádřená procentuálně nebo průměrným počtem diváků, posluchačů.

receiver [risívr] (též **satelitní přijímač**, **satelitní set-top-box**) – přístroj připojovaný k televizoru a umožňující příjem nekódovaných (volných) televizních (rozhlasových) programů z družice, nebo i kódovaných (pokud má vestavěný dekodér).

region soudržnosti – (v oblasti regionální politiky EU) základní územní statistická jednotka vytvořená pro statistické účely Eurostatu (statistického úřadu Evropské unie). Nomenklatura těchto územních celků slouží pro porovnání a analýzu ekonomických ukazatelů, statistické monitorování, přípravu, realizaci a hodnocení regionální politiky členských zemí EU, např. pro výpočet ukazatele HDP na obyvatele, na základě kterého je každému regionu přidělena finanční podpora ze strukturálních fondů EU prostřednictvím regionálních operačních programů (ROP). V České republice je celkem 8 regionů soudržnosti: Praha, Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Severozápad, Severovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko.

rovné příležitosti – princip patřící mezi základní prioritní témata EU a spočívající v první řadě v rovnosti šancí, v možnosti uplatnit se ve společnosti a dosáhnout svých práv. Princip rovných příležitostí znamená především potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, víry, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Toto téma se vztahuje i na další znevýhodněné skupiny (souhrnně skupiny

ohrožené sociálním vyloučením), jako jsou migranti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni a absolventi škol.

Řízení rizik (angl. risk management) – komplexní proces, který je nedílnou součástí správného řízení projektu a skládá se z několika na sebe navazujících fází; cílem je především identifikace, analýza a vyhodnocení rizik, kterým musí daná firma čelit, a především rozhodnutí o vhodném způsobu zvládnutí těchto rizik spojených s libovolnou činností nebo postupem tak, aby bylo možno minimalizovat ztráty a maximalizovat zisky.

server [servr] (angl., česky sluha, z angl. to serve = obsluhovat) – (v oblasti informačních technologií) poskytovatel služeb, výkonný řídicí počítač zabezpečující chod počítačové sítě nebo počítačový program, který realizuje nabízené služby. Existují různé druhy serverů, např. webový (v síti internet spravuje www stránky s internetovými prezentacemi), databázový (slouží jako úložiště dat – databáze), souborový (slouží jako centrální úložiště dat – dokumentů v podnikové síti), poštovní (poskytuje e-mailové služby) aj.

skimming (z angl. to skim = sebrat s povrchu, klouzat po hladině) – podvodné zkopírování údajů z magnetického proužku platební karty bez vědomí právoplatného držitele karty a jejich následné nahrání na novou padělanou platební kartu.

Skype [skajp] – softwarová aplikace umožňující uživatelům hlasovou komunikaci, videohovory, posílání textových zpráv a souborů prostřednictvím sítě Internet z jednoho počítače na druhý a volání do telefonní sítě (na pozemní linky či mobilní telefony) za poplatek. Skype lze používat v počítači, mobilním telefonu nebo televizi.

skypovat – používat pro internetovou komunikaci (s přáteli, známými) softwarovou aplikaci (program) Skype.

smartphone [smartfoun] (též **chytrý telefon**) – mobilní telefon poskytující pokročilé funkce srovnatelné s možnostmi běžného počítače (internetový prohlížeč, e-mailový klient, multimediální přehrávač, kancelářské aplikace, organizér, synchronizace dat s počítačem ap.). Jeho pokročilý operační systém (OS Symbian, Apple iOS, Google Android, Windows Mobile aj.) a aplikační rozhraní umožňují instalaci a úpravy programů.

sociální inženýrství (angl. social engineering) – podvodné jednání za účelem získání utajených dat a informací organizace nebo přístupu do informačního systému firmy. K tomu je využíván nejslabší článek bezpečnostního řetězce, člověk. Útočník zpravidla nepřichází do osobního kontaktu s obětí. Mezi nejčastější techniky sociálního inženýrství patří phishing (rozesílání e-mailových zpráv, které se tváří jako oficiální žádost banky či jiné instituce, vyzývající adresáta k zadání jeho údajů na odkazovanou stránku) a baiting (útočník nechá infikované CD, flash disk nebo jiné paměťové médium na místě, kde jej oběť s velkou pravděpodobností nalezne; poté již nechá pracovat zvědavost, se kterou oběť dříve či později vloží toto médium do svého počítače, tím dojde k instalaci viru, za pomoci kterého získá útočník přístup k počítači nebo celé firemní počítačové síti).

sociální síť (též **společenská, komunitní síť**) – internetová služba, která registrovaným uživatelům umožňuje vytvářet si osobní (či firemní) veřejný či částečně veřejný profil, komunikovat spolu, sdílet informace, fotografie, videa, provozovat chat a další aktivity. Komunikace mezi uživateli sociálních sítí může probíhat buď soukromě mezi dvěma uživateli, nebo (nejčastěji) hromadně mezi uživatelem a skupinou s ním propojených dalších uživatelů. Mezi nejznámější sociální sítě v současnosti patří Facebook, Twitter, LinkedIn a Myspace, v České republice jsou to např. Lidé.cz, Spolužáci.cz a Líbímseti.cz.

spam [spem] (pův. značka amerických konzerv lančmítu vzniklá jako zkratka ze spojení „spiced ham“ = okořeněná šunka) – nevyžádané sdělení (nejčastěji reklamního charakteru) masově šířené po internetu prostřednictvím e-mailové pošty. Spam škodí tím, že zabírá místo v e-mailové schránce, prodlužuje dobu stahování pošty a zatěžuje počítačové linky; mezi spamem se může snadno přehlédnout důležitý „normální“ mail.

spyware [spajvér i spajver] (z angl. spy software = špionážní software) – sledovací program, software instalovaný v počítači, který monitoruje uživatelem prováděné úkony (zadávaní hesel, spouštění programy, psané e-maily, navštívené webové stránky aj.), zobrazuje rovněž nevyžádané reklamy a přináší tak autorovi spywaru podíl na zisku. Obvykle se instaluje zneužitím bezpečnostních chyb prohlížeče nebo jako trojský kůň při instalaci jiného softwaru.

strategické plánování – systematické řízení jakékoliv organizace, podniku, obce, města, regionů či státu, zaměřené na to, aby subjekt co nejefektivněji využíval všechny vlastní zdroje a včas a správně reagoval na změny v okolním prostředí. Jeho hlavní přínos spočívá v tom, že pomáhá si jasně uvědomit žádoucí směry dlouhodobého vývoje a soustřeďuje veškeré úsilí a zdroje na řešení klíčových problémů; ukazuje, jak se nejlépe připravit na budoucí vývoj vnějších podmínek, jak minimalizovat negativní dopad hrozeb a maximálně využítkovat příležitosti.

Strukturální fondy EU (zkr. SF) – hlavní finanční nástroje používané Evropskou unií pro snižování nerovností mezi lidmi a rozdílů v úrovni rozvoje regionů v EU, sloužící k podpoře její hospodářské a sociální soudržnosti; pomáhají posílit konkurenční postavení EU a zlepšit perspektivy jejích občanů. Existují dva SF, a to Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF).

studie proveditelnosti (angl. feasibility study, zkr. FS) – dokument, který popisuje projekt (investiční záměr) z ekonomického a technického hlediska, slouží k hodnocení jeho efektivnosti a realizovatelnosti a poskytuje veškeré podklady pro samotné investiční rozhodnutí. Studie by měla být vymezena v následujících tematických blocích: technické a technologické řešení, organizace a management projektu, otázky poptávky po službě a produktu, dopad na životní prostředí, finanční plán (analýza) projektu, analýza společensko-ekonomických přínosů a nákladů projektu, analýza a řešení rizik, předpověď stability investora. Je důležitá zejména u záměrů značného finančního rozsahu, u kterých se může na jednu stranu nastartovat vysoké tempo růstu, ale při nezdaru může dojít i k ohrožení stability investora.

subsidiarita (z lat. subsidiaris = pomocný, podpůrný) – princip, politická zásada, podle níž se rozhodování ve veřejných záležitostech v rámci EU má odehrávat na tom nejnižším stupni

veřejné správy, který je nejbližší občanům. Vyšší úrovně správy mají rozhodovat jen tam, kde si to povaha věci vyžaduje. Například rozhodování o dětských jeslích nebo parku má patřit do kompetence obce, kdežto fungování univerzit nebo stavba dálnic má být v kompetenci kraje nebo státu. Princip subsidiarity tak zdůrazňuje decentralizaci a úlohu samospráv. Zásada subsidiarity byla do práva Evropské unie oficiálně zavedena Maastrichtskou smlouvou (1993).

Symbian – mobilní operační systém navržený pro využití ve smartphonech; je používán především v mobilních telefonech značky Nokia.

tablet – **1.** přenosný počítač ve tvaru desky s integrovanou dotykovou obrazovkou, přes kterou je počítač ovládán. Místo fyzické klávesnice se používá klávesnice virtuální přímo na obrazovce nebo psaní pomocí stylusu (zpravidla plastový předmět podobný popisovači nebo kuličkové tužce, avšak s nepišícím hrotem). **2.** vstupní polohovací zařízení používané při práci s grafickými programy, skládající se z pevné podložky s aktivní obdélníkovou či čtvercovou plochou a z pohyblivého snímacího zařízení v podobě bezdrátového pera nebo tzv. puku (obdoba myši).

teambuilding [týmbildyng] (též **budování týmu**) – zážitkový vzdělávací program, který zahrnuje aktivity probíhající zpravidla mimo pracovní prostředí, sloužící ke stmelení týmu a budování efektivní týmové spolupráce; je nástrojem k zlepšení komunikace mezi zaměstnanci firmy a uvědomění si rolí v týmu.

touchpad [tačped] – vstupní počítačové polohovací zařízení (plní obdobnou funkci jako počítačová myš), používané nejčastěji u notebooků (v různých obdobích též na mobilních telefonech) a umožňující pohyb kurzorem po obrazovce podle uživatelského prstu.

trackball [trekból] (též **ovládací kulička**) – vstupní počítačové polohovací zařízení v podobě kuličky umístěné v podložce, jíž se dá pohybem prstů pohybovat, plní funkci počítačové myši. Kulička je navrchu, nikoliv zespodu jako u počítačové myši. Vyskytuje se samostatně, nebo je zabudováno přímo v notebooku.

transfer znalostí (angl. knowledge transfer, zkr. KT) – proces přenosu znalostí, nápadů a řešení ze subjektu, který je zdrojem znalostí, na potenciálního uživatele těchto znalostí (např. z akademické sféry do aplikační, komerční oblasti ap.).

trojský kůň (angl. trojan horse) – počítačový program nebo jeho část, obsahující programový kód, funkci, se kterou uživatel nesouhlasí, např. odposlouchávání přístupových jmen, hesel a čísel kreditních karet (tzv. sniffer), záznam znaků zadávaných z klávesnice (snímač kláves – tzv. keylogger), sledování uživatele a jeho zvyklostí při surfování po internetu a posílání zpráv na server (tzv. spyware) aj.

tvrdé dovednosti (angl. hard skills) – specifické odborné znalosti (např. jazykové, počítačové znalosti, právní povědomí, znalost účetnictví a finančnictví aj.) a dovednosti (logické, matematické a vizuálně-prostorové dovednosti, obsluha strojů aj.) založené na základech dokonalého ovládnutí vykonávané profese. Jsou exaktně měřitelné a je možné osvojit si je studiem.

Twitter [tvitr] – **1.** internetová sociální (informační) síť a mikroblog umožňující uživatelům posílat a číst příspěvky zaslané jinými uživateli, známé jako tweety (textové příspěvky dlouhé max. 140 znaků, které se zobrazují na uživatelské profilové stránce a na stránkách jeho odběratelů, tzv. followers). Uživatelé zasílají nebo dostávají tweety přes stránku Twitteru pomocí SMS zpráv. **2.** poskytovatel této sociální (informační) sítě a mikroblogu.

twitterovat – využívat služeb sociální sítě Twitter.

upgrade [apgrejd] – (v oblasti výpočetní techniky a spotřební elektroniky) nahrazení výrobku novější, modernější verzí téhož produktu tak, aby byl jeho systém v aktuálním stavu, nebo aby se zlepšily jeho vlastnosti.

vědecko-technický park – podnikatelská infrastruktura (průmyslová zóna, podnikatelské prostory k pronájmu ap.) přispívající k růstu ekonomické úrovně regionu prostřednictvím podpory rozvoje a růstu firem se zajímavým nápadem a zaměřením. Vědecko-technický park je často umístěn v blízkosti univerzity, případně může být i univerzitou provozován. Díky tomu dochází k rychlému přenosu informací z výzkumných pracovišť do firem. Kromě pronájmu prostor většinou park nabízí i službu podnikatelský inkubátor (kombinace dotovaného (zvýhodněného) nájemného pro začínající inovativní firmy spolu s poradenskými službami, které tyto firmy potřebují, jako např. pomoc s podnikatelským záměrem, s marketingem a propagací, se zajištěním financí, s účetnictvím, právní služby ap.). Součástí vědecko-technického parku také bývá pracoviště pro transfer technologií, které pomáhá komerčně využít výsledky výzkumu v podnikové praxi.

vizualizér (též **dokumentová kamera**) – přístroj využívaný při prezentacích, schopný snímat a promítat nejen průsvitné fólie, ale jakékoliv tiskopisy či prostorové předměty. Nejčastěji se používá spolu s datavideoprojektorem; ve spojení s počítačem plní rovněž funkci 3D scanneru sloužícího pro digitalizaci jakýchkoliv předloh (průsvitek, diaraméčků ap.) do formátu JPEG.

VPN (z angl. virtual private network = virtuální privátní síť) – prostředek k propojení několika počítačů prostřednictvím veřejné (nedůvěryhodné) počítačové sítě. Lze tak dosáhnout stavu, kdy spojené počítače mezi sebou komunikují, jako kdyby byly propojeny v rámci jediné uzavřené privátní (a tedy důvěryhodné) sítě. Při navazování spojení je totožnost obou stran ověřována pomocí digitálních certifikátů, dojde k autentizaci, veškerá komunikace je z důvodu bezpečnosti šifrována. Je tak možné například zajistit připojení firemních notebooků připojených kdekoliv k internetu do firemního intranetu (vnitřní firemní síť).

vygooglovat, řidč. **vygooglit** – najít hledanou informaci v prostředí internetového vyhledávače Google.

ultrabook [ultrabuk] – ultratenký notebook s nízkou hmotností (do 1,35 kg) splňující další specifikace stanovené společností Intel (výkonný procesor CULV od Intelu, rychlý start, výdrž až 9 hodin).

webhosting – poskytnutí prostoru a s tím souvisejících služeb pro umístění webových stránek (webové prezentace) na server (obslužný počítač) s připojením k síti Internet, aby mohly být zpřístupněny potenciálním uživatelům. Služby hostingu potřebuje každý, kdo si koupí a zaregistruje doménu a chce na ní provozovat internetové stránky.

wi-fi (psáno též wifi, Wifi, Wi-fi, Wi-Fi, z angl. wireless fidelity = bezdrátová věrnost) – (v informatice) technologie bezdrátové komunikace v počítačových sítích, využívající bezlicenčního frekvenčního pásma; je ideální pro budování levné, ale výkonné sítě bez nutnosti pokládky kabelů.

zeď (na Facebooku) (z angl. wall) – virtuální místo, které má každý uživatel Facebooku ve svém profilu a kam mu ostatní uživatelé registrovaní jako jeho „přátelé“ mohou psát vzkazy a příspěvky, nahrávat fotografie nebo odkazovat na zajímavé weby a navzájem je sdílet.

Zelená kniha – dokument Evropské komise popisující stávající stav určité problematiky a dále navrhuje řešení situace (např. Zelená kniha o budoucnosti DPH – 2010, Zelená kniha o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek – 2011). Má za úkol nastartovat veřejné diskuse o konkrétních tématech a záměrech Evropské komise ještě předtím, než se přistoupí k jejich zpracování do podoby zákona či směrnice.

zipovat (též **komprimovat, zabalit, zapakovat**; výraz vznikl z názvu nejrozšířenější metody komprimace dat – ZIP) – (v počítačovém slangu) převádět data pomocí speciálního počítačového, tzv. zipovacího programu do zhuštěného tvaru při současném zachování informací v datech obsažených.

znalostní společnost (též **společnost vědění**, angl. knowledge society) – koncepce, podle níž další rozvoj a zdokonalování společnosti musí být podporován tím, že se všichni lidé v průběhu života vzdělávají; celoživotní učení se stává součástí způsobu života a úspěch jednotlivce ve znalostní společnosti vyžaduje schopnost neustále se učit, akumulovat znalosti a zkušenosti a znovu je aplikovat, a tak se rychle a efektivně přizpůsobovat měnícím se situacím.

Zkratky (akronymy) v elektronické komunikaci (v SMS zprávách, internetových chatech, online diskusích ap.)

(v úzu se vyskytuje podoba psaná s velkými i malými písmeny)

AFAIK (z angl. *as far as I know*) – pokud vím, pokud je mi známo, pokud se nepletu

ASAP (z angl. *as soon as possible*) – obratem, co možná nejdříve, co nejdříve to půjde, jak jen to bude možné (potřebuju to ASAP – když už to „hoří“)

ATB (z angl. *all the best*) – vše nejlepší

BFN (z angl. *bye for now*) – zatím ahoj

BTW (z angl. *by the way*) – mimochodem

CNM (z angl. *continue in next message*) – pokračování v další zprávě

CU / CUS (zkratka vzniklá na základě výslovnosti angl. spojení *see you / see you soon*) – uvidíme se (později), ahoj, čau, nashle, (brzy) na viděnou

DN – dobrou noc

DNW (z angl. *don't worry*) – bez starostí, neboj se

GA (z angl. *go ahead*) – pokračuj, posluž si

GN (z angl. *good night*) – dobrou noc

HTH (z angl. *hope this helps*) – doufám, že to pomůže, hodně štěstí!

IAE (z angl. *in any event*) – v každém případě

IC (z angl. *I see*) – rozumím, aha

IDK (z angl. *I don't know*) – nevím, neznám

JFYI (z angl. *just for your information*) – jen pro tvou/vaši informaci

JJ – jo jo (vyjádření souhlasu)

JSM – jak se máš?

KPS (z angl. *keep smiling*) – (vše) v pohodě, usmívej se

LOL (z angl. *laughing out loud*) – to se teda směju, válím se smíchy, je mi to k smíchu (často myšleno ironicky)

MB (z angl. *mail back*) – odepiš

MMT (z angl. *moment*) – moment, počkej chvílku

MSF – měj se fajn

MTR – mám tě rád(a)

NC (z angl. *no comment*) – bez komentáře

NJ – no jo

NN – ne ne (vyjádření nesouhlasu)

NP – (z angl. *no problem*) – bez problému, žádný problém, v pohodě, nevadí

NRN (z angl. *no reply necessary*) – odpověď není nutná

NVM (z angl. *never mind*) – nevadí, to neřeš

NZ – není zač

OMG (z angl. *oh my god*) – ó můj bože (vyjádření podivu)

PLS (z angl. *please*) – prosím

RE (z angl. *re-hello*) – zavolej znovu

SRY (z angl. *sorry*) – promiň, omlouvám se

TAFN (z angl. *that's all for now*) – to je zatím všechno

TC (z angl. *take care*) – opatruj se, dej na sebe pozor

THX (z angl. *thanks*) – dík(y)

TTYL (z angl. *talk to you later*) – popovídáme, promluvíme (pokecáme) si později

WD (z angl. *well done*) – výborně

ZTT – zjisti to

Zkratky s číselným komponentem:

2D (z angl. *today*) – dneska

2MRW (z angl. *tomorrow*) – zítra

4U (zkratka vzniklá na základě výslovnosti anglického spojení *for you*) – pro tebe

4EVER / 4E (zkratka vzniklá na základě výslovnosti anglického výrazu *forever*) – navždy

B2T (z angl. *back to topic*) – zpátky k věci

CUL8R (z angl. *see you later*) – uvidíme se později, nashledanou

F2F (z angl. *face to face*) – tváří v tvář

GR8 (z angl. *great*) – skvěle, super, paráda

O5 – opět

W8 (zkratka vzniklá na základě výslovnosti anglického výrazu *wait*) – počkej

Z5 – zpět

Projekt byl financován Evropským sociálním fondem a rozpočtem ČR